

тъмни, мрачни врѣмена, когато българитѣ водѣха усиленa борба противъ гърци и противъ турци, когато освѣнѣ туй трѣбваше да се грижатъ и за своето въздигане въ умствено и просвѣтително отношение, дѣйци като Радулова сж принесли съ своята учебна и книжовна дѣйность неоцѣнима заслуга; дѣйцитѣ, като него, сж които съзидиха основата на българската култура, на българския напрѣдѣкъ. Идеализмътъ на епохата се изразява релефно и чрѣзъ скромната, но свѣтла личность на Сава Радуловъ.

Слѣдъ освобождението на България, той се прѣбира въ Варна и, както Любенъ Каравеловъ, безъ да изявява нѣкакви претенции, прѣдава се на любимата своя книжовна дѣйность. Неговитѣ учебници и книжки сж прѣнесли голѣми заслуги и нѣкои на примѣръ Ановата метода — учебникъ по френски езикъ — бѣ употребителна дори до 1886 год. Прѣводътъ му пѣкъ на Самуилъ Смайловата книга „Самодѣятелность“ (Lelx help) упражни силно влияние върху младежъта и способствува за укрѣпване на характера и нравственото чувство на мнозина съзнателни български юноши. Всичкитѣ книжовни работи на Радулова се наброяватъ на двадесетина отдѣлни издания и третиратъ въпроси по елементарното школко обучение по матерния езикъ, законъ божи, аритметика, география, френски езикъ, както и изъ областъта на морала: 1) Гераки, *стихійная аритметика*. Сочинена на гречески отъ Г. — а на болгарскій языкъ преведена отъ Саввы Иліевича панагюрца во употребленіе болгарскихъ училищъ. Въ Смирнѣ, въ типографіи А. Даміанова 1843 год. 2) *Български букварь*, Одеса, 1853 год. 3) *Нравоучение за дѣца*, прѣвелъ и издалъ С. И. Р. Одеса, 1853 год. 4) *Галерия* изъ монтионовскы преміи и пр. (нагодено за дѣца) отъ Густавъ Дезесаръ, прѣводъ, Одеса, 1857 година; 5) *Всеобща география* отъ Абодовскій, прѣводъ отъ руски, Одеса, 1858 год.; 6) *Учебникъ за българскій*